

[Aksel Larsen.]

fundshensyn at nedlægge enkelte af disse alt for smaa Brug og saa skaffe deres Indehavere nye og tilstrækkeligt store Brug andetsteds.

Man vil af disse Bemærkninger forstaa, at vi stiller os velvillig over for Lovforslagets almindelige Principper og Hensigter, men at vi paa adskillige Omraader ønsker det betydeligt forbedret, og vi haaber, der vil vise sig Mulighed herfor.

Hvad Lovforslagets enkelte Bestemmelser angaar, ønsker jeg allerede nu at fremsætte nogle foreløbige Bemærkninger.

Det vil være et meget stort Fremskridt at faa lovfæstet og derved opfyldt det gamle Krav om Tremandsudvalgene for hver Kommune. Man maa dog ikke være blind for, at hvis disse Udvalg skal sammensættes som foreslaaet, vil de i langt de fleste Tilfælde faa Slagside paa den Maade, at de kommer til at bestaa af to større Jordbrugere og een Husmand. Det ærede Medlem Hr. Victor Larsen er ikke tilfreds med det. Han forlanger yderligere en Repræsentant for Tolvmandsforeningerne ind i dem, og saa bliver vi sandelig vel rejst. Allerede saadan som det er foreslaaet i Lovforslaget, vil disse Tremandsudvalg i mange Tilfælde blive sammensat saadan, at det store Landbrug paa Forhaand har en sikker Majoritet. Hvis Husmandsforeningerne vælger en virkelig dygtig og ansvarsbevidst Repræsentant ind i Udvalgene, vil der dog sikkert kunne gøres et godt Stykke Arbejde baade med Hensyn til at skabe Muligheder for Tillægsjord og til at gribe ind over for ulovlige Nedlægninger af selvstændige Ejendomme.

Maa jeg indskyde den Bemærkning, at hvad de ulovlige Nedlægninger af selvstændige Ejendomme angaar, bør vi have indført en anden Praksis fra Myndighedernes Side end den, vi har set hidtil. Det er saadan, at Folk kan foretage saadanne Nedlægninger og saa faar de en Bøde paa 50 eller 100 Kr. aarlig, fordi de har fastholdt Nedlægningen; der sker dem ikke noget andet. Hvis man i en By bygger Huse mod Servitutter og andre Bestemmelser, bliver man dømt til at rive dem ned igen. De Folk, der ulovlig nedlægger Landbrug, burde naturligvis straffes derfor, og de nedlagte Landbrug burde genoprettes som selvstændige Landbrug.

Lad mig samtidig sige, at hvad Husmandsbrugskommissionerne i Amtsråds-kredsene angaar, bør man ved deres Sammensætning lade henholdsvis Landboforeningerne og Husmandsforeningerne med

almindeligt Flertal vælge deres Repræsentant og ikke forlange absolut Enighed inden for vedkommende Samvirksomhed om en bestemt Person som Medlem og en bestemt Person som Suppleant. For at udtrykke det tydeligere: Det er en Kendsgerning, at i Amtsrådene er der et ganske bestemt politisk Flertal, som man vist ikke fornærmer ved at sige, at dets Interesser er i Dag her i Tinget blevet varetaget paa bedste Maade af Venstres og det konservative Folkepartis Repræsentanter. Det vil være urimeligt at overlade til Amtsrådets Flertal, om hvilket man ved, at det er saaledes indstillet, at det føler sig forbundet med det store Landbrugs Interesser, at vælge mellem en hel Række foreslaaede Kandidater fra Husmandsforeningerne og ikke være bundet til at udpege den, der har faaet flest Stemmer i Samvirksomheden.

I Lovforslagets § 5 opstilles en Række Kvalifikationer, som Ansøgeren til et Husmandsbrug eller et Laan skal opfylde. Mod disse Krav kan man ikke rette væsentlige Indvendinger; men der er sikkert en Del Ejere, Købere eller Arvinger til større Gaarde, der kan prise sig lykkelige over ikke at skulle opfylde samme Krav, som en Statshusmand skal opfylde.

Om §§ 7—10, som omfatter Statens Fremskaffelse af Jord, kan man sige det samme, som Det radikale Venstres Ordfører i 1947 sagde om den daværende Landbrugsministers Forslag, at der er nu ikke saa meget Jord i det. Det synes ganske vist heller ikke at være Det radikale Venstres Hensigt at skaffe mere Jord; men det maa være Meningen med den højtærede Ministers Lovforslag, og derfor haaber jeg, det maa lykkes at faa det forbedret, hvad de paagældende Paragraffer angaar.

Efter vor Mening vil det være rigtigst at gøre Statens Forkøbsret ved Ejerskifte ubetinget i alle Tilfælde, hvor det ikke drejer sig om Overdragelse til nære Slægtninge. Hvis man gør noget saadant, kan man udmærket undvære den i visse Henseender ikke helt indlysende rimelige Bestemmelse om Statens Forkøbsret til nedbrændte Landejendomme over 12 000 Kr.s Grundværdi. Hvis man ikke begriber, hvorfor jeg kalder den ikke helt indlysende rimelig, kan jeg forklare det meget kort ved at sige, at det sker ogsaa, at Tagene blæser af Landbrugsbygninger, og hvorfor en Landbrugsejendom, hvor Taget er brændt, skal behandles anderledes end en, hvor Taget er blæst af, kan jeg ikke fuldstændig forstaa. At Staten faar Forkøbsret